

Obětování v Době vikinské

Blót/Oběť

Příspěvek k obětování v Době vikinské

v roce 2011 vypracoval Tomáš Vlasatý

1 – Předmluva

V nedávné době jsem měl na historických akcích možnost být součástí pokusů o rekonstrukce starogermánského obětování. Dlouhou dobu jsem měl již v plánu napsat článek na téma obětování, ale od zmíněné oběti se začaly měnit myšlenky v činy. Tak se stalo, že po určitém čase vznikl tento článek, který spíše než teorie udává všechny nám známé informace. Problém to byl značný, neboť zpráv o obětování máme pomálu. Všechny jsou literární a pocházejí z křesťanských dob, kdy se snažili o vymýcení pohanských obyčejů, nebo alespoň o jejich zkreslení. Tento článek má být věnován všem, kteří oběťují starým způsobem a nemá vůbec vyvracet a zavrňovat jiné metody obětování.

2 - Oběť v pojetí starých Seveřanů

Při studii a provádění obětí se často zapomíná na fakt, co vlastně oběť je a představuje. Je to dobrovolná činnost, při níž vykonavatel dokazuje, že je schopen vzdát se jemu drahé věci. Jde vlastně o největší projev staroseverské víry. Vykonavatel tak činí ve jménu určitého boha¹ a slibuje si od něj splnění prosby. Dnešní člověk by se mohl ptát: „Jak obětník pozná, že je jeho žádost vyslyšena?“. Na to odpovídá mimo jiných zpráv, které zde uvidíme, i Ahmed ibn Fadlan², který se v roce 922 setkal s putujícími Skandinávci³:

„Když lodě připlují na kotviště, jdou všichni na pevninu s chlebem, masem, cibulí, mlékem a opojným nápojem. Odeberou se k dlouhému vzprímenému kusu dřeva, který má lidský obličej a je obklopen malými postavami hluboko zasazených v zemi. Rus si lehá čelem k zemi před velkou dřevorezbou a říká: „Můj Pane, přišel jsem z daleké země a mám s sebou takový a takový počet dívek a takový a takový počet sobolů“, a jme se vyjmenovávat všechno své další zboží. Pak říká: „Mám pro tebe tyto dary“, a pokládá předměty, které si přinesl s sebou, a pokračuje: „Přál bych si, aby jsi mi poslal obchodníka s mnoha dináry a dirhemy, kteří by ode mě kopili cokoli si budu přát a nebude jim proti srsti to, co řeknu. Pak jede dál. A pokud má potíže s prodejem svých výrobků a je jeho pobyt prodloužen, vrátí se s darem podruhé nebo potřetí. Pokud má ještě další potíže, přinese dar pro všechny malé modly a požádá o jejich přímluvu, říká: „Toto jsou ženy našeho Pána a jeho dcery a syni.“ A oslovuje postupně každou modlu, žádá zakročení a pokorně se modlí. Často jde prodej snadněji a po prodeji říká: „Můj Pán splnil mé přání, musím se mu proto oplatit,“ a vezme určitý počet ovcí či skotu a porazí je. Část masa dává jako almužnu, zbytek přináší a přidkládá před velký idol a malé modly a okolo nich a zavěšuje hlavy dobytka nebo ovcí na kůly. V noci se přichází najíst psi a sní všechno. Dárce ale říká: „Správně, můj Pán je se mnou spokojen a snědl dar, který jsem mu přinesl!““

Tím se dostáváme k prvnímu rozdělení obětování, které bych zavedl, a to je individuální a hromadné. Individuální obětování probíhalo kdekoli (třebaže na citově poznamenaných místech) a kdykoli. Jeho náplní byla osobní přání v nouzi⁴, žádost o radu a podobně. Individuální obětování ságy zmiňují jen zřídka⁵. Hromadné obětování mělo zato spíše tradiční charakter. Obětování bylo doprovázeno mohutnou oslavou (zejména pitím piva) a veselením, jak bude

1 Staří Seveřané své *fulltrúi* (ty, kterým se dá věřit → patrony) považovaly za své věrné společníky, téměř až sourozence.

2 Přesto, že Ahmed ibn Fadlan byl muslim, působí jeho zpráva *Risala* realisticky a věrohodně. Rozhodně dávám větší pravdivostní hodnotu této zprávě než pozdějším křesťanským z kontinentální Evropy.

3 WARD, C.L. *Viking Answer Lady* [online]. 1990-2011 [cit. 2011-09-28]. *Risala: Ibn Fadlan's Account of the Rus*. Dostupné z WWW: <http://www.vikinganswerlady.com/ibn_fdl_n.shtml>.

4 Kniha o záboru země (*Landnámabók*) mimo dalších cenných zmínek obsahuje v 66. kap. Toto: „Helgi byl velmi přelétavý ve víře - věřil v Krista, ale při plavbě na moři nebo v nesnázích vzýval Þóra.“ Jde tedy i o velmi důležitou synkretickou zmínku.

5 Přesto mohu zmínit islandské pionýry, kteří obětovali cestou na ostrov, aby jejich patron navedl sloupky jejich trůnu k zemi a ukázal jim tak, kde se mají usadit. Zmínit mohu také jarla Hákona, který podle 34. kap. Ságy o jómských vikinzích (*Jómsvíkinga saga*) obětoval svého syna, aby zvrátil běh bitvy.

Obětování v Době vikinské

později zmíněno v oddíle 2.2. Oběť v staroseverském pojetí znamenala především krev (*blóð*, srovnej z *blót*), zatímco tělesné ostatky byly zkonzumovány ve jméně božím. Nejen, že bylo místo a čas oběti speciálně vymezeno, ale i věc, o kterou lidé skrze oběť žádali, se neměnila, nenastal-li stav nouze. Obětování se museli zúčastnit všichni lidé určitého kraje, který byl přidělen ke svatyni. V ságách se bezvěrcům a těm, kteří nechtějí obětovat, stávají nezávidíhodné věci, někdy i umírají.

Obětiny se v obou případech různily. Mohlo jít o nejčastěji o skot, koně a jiná domácí zvířata. Při individuálních obětech se mohlo jednat o potraviny. Ve staroseverské literatuře se dozvídáme i o obětech lidí (*mannblót*). Nakolik je to pravda, není možné říci. Žádné archeologické nálezy toto tvrzení nepodporují, ačkoli literární prameny hovoří jasně:

Kniha o záboru země, kap. 33

Var þar þá helgistaðr mikill, ok þar stendr enn Þórssteinn, er þeir brutu þá menn um, er þeir blótuðu. Ok þar hjá er sá dómhringr, er menn skyldu til blóts dæma.

Bylo to místo velmi posvátné a stojí tam Þórův kámen, na němž byla lámána páteř lidem, kteří byli odsouzeni k obětování. U něj lze vidět kruh soudu, v němž byli lidé souzeni k oběti.

Sága o pokřesťanění/*Kristni saga*, kap. 11

Þeir mæltu svá: „Heiðingar blóta inum verstum mönnum ok hrinda þeim fyrir björg eða hamra, ...“

Říkali toto: „Pohané obětují ty nejhorší lidi a vrhají je přes skály nebo útesy, ...“

Sága o Ynglinzích/*Ynglinga saga*, kap. 18

Dómaldi tók arf eptir föður sinn Visbur, ok réð löndum. Á hans dögum gerðist í Svíþjóð sultr mikill ok seyra. Þá efldu Svíar blót stór at Uppsöllum; hit fyrsta haust blótuðu þeir yxnum, ok batnaði ekki árferð at heldr. En annat haust hófu þeir mannblót, en árferð var söm eða verri.

Dómaldi převzal dědictví po svém otci a ujal se vlády nad zemí. Za jeho dnů se ve Švédsku třela bída s nouzí⁶. Švédové proto konali velkou oběť v Uppsalech. Prvního podzimu obětovali volí a úroda se ani trochu nezlepšila. Dalšího podzimu uspořádali obětování lidí, ale úroda byla stejná, ne-li horší.

Můžeme proto uvažovat, že pokud se na Severu konaly lidské oběti, pak ve výjimečných a vyhrocených situacích, a byli k tomu vybráni největší vyvrhelové společnosti. Další zprávou o takových obětech poskytuje Kronika Dětmara z Merserburku v 17. kap. Knihy I, která vypráví (ačkoli podle mne nepřesně) o způsobu obětování v dánském Lejre:

... A protože jsem se dozvěděl nemálo příběhů o jejich prastarých obětech, nechci je zde pominout. V jejich zemi je jedno místo, hlavní město jejich království, jménem Lejre. Leží v kraji Sjaelland, kde se všichni scházejí každý devátý rok v měsíci lednu, poté co my slavíme Zjevení Páně. Na tomto místě konají krvavou oběť devadesáti devíti lidí a stejně tolika koní, psů a slepic (namísto jestřábů). ...⁷

2.1 – Druhy obětí

V této části se pokusím rozdělit obětování jakožto svátky do ročních období a charakterizovat je. Jako stěžejní při zkoumání *blótu* považuji výpověď v 8. kap. Ságy o Ynglinzích Snorriho Sturlusona:

Þá skyldi blóta í móti vetri til árs, en at miðjum vetri blóta til gróðrar, hit þriðja at sumri, þat var sigrblót.

⁶ V originále *sultr mikill ok seyra* (velký hladomor a hladomor) je aliterární pleonasmus. Proto jsem se ho pokusil nahradit vhodným českým ekvivaletem – frází.

⁷ Dětmar z Merseburku. *Kronika*. Přeložil Bořek Neškudla. Praha : Argo, 2008. Kniha I, s. 43.

Obětování v Době vikinské

Dále přikázal obětovat(*blóta*) počátkem zimy za šťastný rok, uprostřed zimy za dobrou úrodu a potřetí, v létě, za vítězství.⁸

Z této zmínky jsem dále vycházel ve své badatelské činnosti. Zdá se, že hlavní obětování(*höfuðblót*) probíhalo na podzim, respektive během období zvaného zimní noce (*vetrnætr*), což byly tři dny, kterými se začínala zima. Je možné, že se tato slavnost odehrávala uprostřed října. V staroseverské literatuře se toto obětování nazývá *vetrnáttablót* (oběť během zimních nocí)⁹.

Další slavností je *miðsvetrarblót* (oběť konaná uprostřed zimy)¹⁰. Během této slavnosti se spíše obětovalo hojně pilo.

Poslední hlavní slavností podle Snorriho byl *sumarblót* (letní obětování). Mělo se pořádat prvního letního dne (nedlouho po půlce dubna). Další informace není schopné nalézt¹¹.

Dalším obětí, které lze v ságách nalézt, je *góiblót* a *Porrablót*. Tyto oslavy mají kořeny již v severské mytologii, jak praví dílo zvané Jak bylo Norsko obydleno(*Hversu Noregr byggðist*):

Hann blótuðu Kæmir til þess, at snjóva gerði ok væri skíðfæri gott. Þat er ár þeira. Þat blót skyldi vera at miðjum vetri, ok var þaðan af kallaðr Þorra mánaðr. Þorri konungr átti þrjú börn. Synir hans hétu Nórr ok Górr, en Góir dóttir. Góir hvarf á brott, ok gerði Þorri blót mánaði síðar en hann var vanr at blóta, ok kölluðu þeir síðan þann mánað, er þá hófst, Góir.

Kvenové mu(králi Þorrimu) obětovali, aby sněžilo a sníh byl sjízdný. To byla jejich úroda. Tato oběť se konala v půlce zimy a po králi se nazývala tento měsíc nazýval Þorri. Král Þorri měl tři děti – jeho synové se jmenovali Nórr a Górr a dcera Góir. Góir zmizela a král vykonal oběť o měsíc později, než byl zvyklý, a proto se od té doby jmenuje Góir.¹²

Je dost možné, že se tyto svátky místně ustálily do podoby *miðsvetrarblótu*. V Sáze o svatém Ólafu(*Ólafs saga helga*) se v 77. kapitole zmiňuje, že právě *góiblót* byl ve Švédsku hlavní slavností roku:

Í Svíþjóðu var það forn landsiður meðan heiðni var þar að höfuðblót skyldi vera að Uppsölum að góir. Skyldi þá blóta til friðar og sigurs konungi sínum og skyldu menn þangað sækja um allt Svíaveldi.

V pohanském Švédsku bylo starým zemským zvykem, že hlavní obětování probíhalo v Uppsalech během měsíce góir. Obětovalo se za mír a za královu slávu a scházel se tam lid z celé švédské říše.

Dále se v staroseverské literatuře můžeme setkat s termínem *dísablót*(oběť dísám¹³) a *álfablót*(oběť álřím=elfřím¹⁴). Tyto pojmy však definují samotný řáz zde již zmíněných *blótu*, především pak *vetrnáttablótu*.

8 SNORRI STURLUSON. *Edda a Sága o Ynglinzích*. Přeložila Helena Kadečková. Praha : Argo, 2003, s. 153.

9 Můžeme se setkat i s pojmenováním *haustblót* (podzimní blót) a těžko říci, zda jde o jeden a týž obřad. V sousední anglosaské Anglii nacházíme výraz pro měsíc listopad jako *Blót-mōnaþ*(obětní měsíc).

10 Dnešními přívrženci Ásatrú se tento svátek nazývá *jólablót*, ačkoli jsem nenašel v žádném původní zdroji ani jedinou zmínku o takovém slovu. Zdá se, že se tato oslava spíše nazývala *jólaveizla*, *jólaboð* nebo prostě *jól*.

11 Až na zmínku v 25. kap. Ságy o lidech z Vatnsdalů(*Vatnsdæla saga*) - „...og nú mun Ljót móðir hans blóta í mót sumri sem hún er vön að þeirra síð en þá mun eigi fram koma hefndin ef áður er framið blótið. ...“ - „a jeho matka Ljót bude obětovat k létu, jak obyčejně činívá podle jejich zvyku, a dokoná-li se oběť dřívě, pomsta se nezdaří.“

12 Jiná verze tohoto příběhu, nazvaný Objevení Norska(*Fundinn Noregr*) přímočaře říká, že z těchto důvodů máme oběti zvané *Porrablót* a *Góiblót*.

13 Dísir – ochranná ženská božstva úzkého okruhu lidí či jednotlivců.

14 Álřar – nižší božstva úzkého okruhu lidí či rodiny. V 22: kap. Ságy o Kormákovi (*Kormáks saga*) nacházíme způsob(zřejmě lokální), jak obětovat álřím – na kopci se měla prolít býčí krev a maso mělo posloužit jako pokrm pro tyto bytosti.

Obětování v Době vikinské

2.2 – Způsob obětování

O historicky věrném způsobu obětování se můžeme jen dohadovat, nicméně z dochovaných zmínek můžeme sestavit obraz, který nemusí být nepodobný původní formě. Obřad hromadného obětování byl veden určitým pohlavárem, na Islandu tento post zastával *goði*, což byla vysoké sociální postavení s náboženským přesahem. Ženským protějškem tohoto pohanského kněze byla *gyðja*, kněžka, která byla spjata pouze se svatyní a do státní správy na rozdíl od *goðiho* nezasahovala. Obětování probíhalo ve svatyni (*hof*), která stála na svatém pozemku (*vé*), na němž bylo zakázáno dopustit se ubití. Do svatyně bylo zakázáno nosit zbraně¹⁵. Podle Kniha o záboru země byli největšími svatyněmi na Islandu Hof ve Vatnsdalum a Hof na Kjalarnesu, které byly dlouhé sto stop na délku a široké šedesát stop¹⁶. Konkrétně na Islandu byla situace taková, že celé území bylo rozděleno čtvrtin. V každé čtvrtině byly tři sněmy, s výjimkou jedné, kde byly sněmy čtyři. Ke každému sněmu náležely tři přední svatyně, které měly privilegium mít oltář a další příslušné pravomoce. To činí pouze na území Islandu 39 svatyní předních svatyní (ale určitě existovaly výjimky). Každá svatyně byla zasvěcena určitému bohu severského panteonu. „Na oltáři v každé přední svatyni měl ležet kruh, vážící dvě nebo více uncí. Tento kruh nosil každý *goði* na ruce při všech zákonodárných shromážděních, na kterých vedli řízení, a rudě jej zbarvili dobytčí krví, kterou tam obětovali.“¹⁷

Nejpřesnější zprávou, která by objasňovala dění během obětí, podává **16. kap. Sága o Hákonovi Dobrém** (*Hákonar saga góða*):

Það var forn siður þá er blót skylði vera að allir bændur skyldu þar koma sem hof var og flytja þannug föng sín, þau er þeir skyldu hafa meðan veislan stóð. Að veislu þeirri skyldu allir menn öl eiga. Þar var og drepinn alls konar smali og svo hross en blóð það allt er þar kom af, þá var kallað hlaut og hlautbollar það er blóð það stóð í, og hlautteinar, það var svo gert sem stökklar, með því skylði rjóða stallana öllu saman og svo veggji hofsins utan og innan og svo stökkva á mennina en slátur skylði sjóða til mannfagnaðar. Eldar skyldu vera á miðju gólfi í hofinu og þar katlar yfir. Skylði full um eld bera en sá er gerði veisluna og höfðingi var, þá skylði hann signa fullið og allan blómatinn. Skylði fyrst Óðins full, skylði það drekka til sigurs og ríkis konungi sínum, en síðan Njarðar full og Freys full til árs og friðar. Þá var mörgum mönnum títt að drekka þar næst bragafull. Menn drukku og full frænda sinna, þeirra er heygðir höfðu verið, og voru það minni kölluð.

Bylo starým obyčejem, že když všichni hospodáři konali obět, sešli se tam, kde stála svatyně, a přinesli si s sebou všechny věci, které při slavnosti potřebovali. Na tuto slavnost si s sebou všichni lidé přinesli pivo. Pobjíjely se tam všechny druhy dobytka a taktéž koně. Všechna prolitá krev ne nazývala „*hlaut*“ a zachytávala se v „*misc* na *hlaut*“. Byly též vyrobeny „*proutky* na *hlaut*“, které sloužily jako postřikovače a jimiž se zbarvovaly celé oltáře¹⁸ a vnější i vnitřní zdi svatyně a postříkali se i lidé. Maso se však uvařilo na hostinu pro přítomné. Uprostřed svatyně na podlaze se nacházel oheň a nad ním byly zavěšeny kotlíky. Nad oheň se také zavěsili poháry a pořadatel hostiny, který byl pohlavárem, požehnal poháry a všechno obětní maso. A jako z prvního se pilo z poháru zasvěceného Óðinovi a připíjelo se na slávu a moc krále, ale poté se pilo z poháru zasvěceného Njörðovi a poháru zasvěceného Freyovi a připíjelo se na úrodu a mír. Poté podle zvyku mnoho lidí předneslo připítek nad pohárem¹⁹. Hosté posléze také pili z pohárů za své zesnulé přátele a takový pohár se nazýval vzpomínkový.²⁰

Pro komparaci uvedme zmínku ze Ságy o Gotland'anech (*Gutasaga*):

Land alt hafði sir hoystu blotan mið fulki. Ellar hafði huer þriþiungur sir. En smeri þing hafðu mindri blotan mið fileþi, mati ok mungati, sum haíta suþnautar, þy et þair suþu allir saman.

15 Kniha o záboru země, kap. 57.

16 Kniha o záboru země, kap. 81.

17 Kniha o záboru země, kap. 81.

18 Sága o Hervaře (*Hervarar saga*) se v 1. kap. zmiňuje o *gyðje* Álfhildr, která byla unesena během *disablótu*, když kropila oltář krví.

19 Slavnostní pohár, nad kterým se skládaly přísahy.

20 Existovala celá řada picích zvyků, například jako 7. kap. Ságy o Egilovi, synu Skallagrímově (*Egils saga Skallagrímssonar*), kde jsou vybrány losem dvojice, které spolu mají pít.

Obětování v Době vikinské

Celá země společně konala hlavní obětování, na nichž se obětovali lidi, ačkoli každá třetina prováděla svou vlastní oběť - na těchto menších sněmech vykonávali menší oběti dobytka, jídla a pití. Účastníkům se říkalo vařící společníci, protože vařili společně.²¹

Další zajímavou zprávu podává Sága o lidech z Eyru (*Eyrbyggja saga*) v kapitole 4, která podporuje a rozšiřuje již uvedené zmínky. Detailně popisuje svatyni, kterou nechal postavit Þórólfr Mostrarskegg:

V Hofsvágu založil veliký dvorec, který pojmenoval V Hofsstadech. Tam také postavil svatyni a byla to velká budova. Dveře do ní vedly z podélné stěny vpředu. Uvnitř stály sloupy, které si přivezl Þórólfr z Norska. Do sloupů byly zabity hřeby zvané boží. Před sloupy se prostíral rozsáhlý prostor, v němž nesměl být porušen mír. Ještě dále byl oddělený prostor, podobný chóru v křesťanských kostelích. Uprostřed bylo vyvýšené místo jako oltář a na něm ležel neuzavřený kovový kruh vážící dvacet aurů. Při něm se skládaly všechny přísahy. Tento kruh nosil godi, kněz svatyně, při všech shromážděních lidu na ruce jako náramek. Na oltáři stála i obětní nádoba s obětní vějíčkou jako kropidlem. Ji se kropila z nádoby obětní krev, která vytekla ze zvířat obětovaných bohům. V odděleném prostoru před oltářem stály sochy bohů. Svatyni musili všichni odvádět poplatek a všichni byli godimu povinni účasti na cestách na sněm, jako je jimi povinen sněmovní lid svým předákům. Godi musel udržovat svatyni na vlastní náklady, aby nepustla, a byl povinen přinášet uvnitř oběti a pořádat obětní hody.²²

Asi nejpodstatnější cizozemskou zmínku o obětech podává Adam Brémský ve svých *Čínech biskupů hamburského kostela*. Kniha je zaměřena zejména na dějiny Skandinávie, její obyvatele a mravy. Celé dvě kapitoly (XXVI. a XVII. čtvrté knihy) věnuje popisu svatyně v Uppsale ve Švédsku:

Nejslavnější chrám tohoto lidu se nazývá Uppsala^{T U} a leží nedaleko měst Sigtuny [a Birky]. V této svatyni, celé zhotovené ze zlata, uctívají lidé modly tři bohů. Nejmocnější z nich, Thor, má trůn uprostřed čestného prostoru; z jedné a druhé strany vedle něho mají svá místa Votan (Óðinn) a Frikko (Freyr). Jejich význam je takový: „Thor“, říkají, „panuje ve vzduchu a vládne hromy a blesky, větry a dešti, dobrým počasím a úrodou. Druhý, Votan – totiž Zběsilost – vede války a poskytuje člověku sílu proti nepřítelům. Třetí je Frikko, který uděluje smrtelníkům mír a rozkoš.“ Proto také ztvárňují jeho podobiznu s ohromným pohlavním údem. Votana zobrazují ozbrojeného, jako spodubují naši Marta. Thor se svým žezlem se prý podobá Jovovi. ...

Každému z bohů přidělují vlastní kněze, přinášející bohům oběti lidu. Pokud hrozí mor a hlad, činí úlitby Thorově modle, pokud válka, Votanově, a pokud se mají slavit svatby, pak Frikkově. Je rovněž zvykem slavit vždy jednou za devět let v Uppsale společný svátek všech švédských provincií^V. Z účasti na této slavnosti není nikdo osvobozen. Králové i kmény, společně i jednotlivě, zasílají do Uppsalý své dary. Co je ze všech trstů nejkrutější: ti, kteří již přijali křesťanství, se musí z této slavnosti vykoupit.

Oběti vypadají takto: od každého tvora mužského pohlaví je obětováno devět hlav, jejichž krev jsou podle zvyklosti usmiřování bohové^W. Těla se zavěšují v posvátném háji u chrámu. Pro pohany je onen háj²³ natolik svatý, že věří, že se každý jeho strom stává posvátným smrtí a rozkladem obětín. Psi a koně tam dokonce vsí spolu s lidmi. Jeden křesťan mi vyprávěl že prý viděl 72 společně zavěšených těl. Smuteční písně, které obyčejně zpívají při tomto obětním obřadu, jsou prý mnohoznačné a hanebné, a proto bude lépe o nich pomlčet.

Schol.^T V blízkosti onoho chrámu roste strom rozpínající větve do ohromné šíře, v zimě i v létě stále zelený. Nikdo neví, jaký je to druh. Nachází se tam také pramen, kde se obyčejně vykonávají pohanské oběti a do něhož potápějí živého člověka. Jestliže se už nevynoří, je prosba lidí přijata.

Schol.^U Chrám obepíná zlatý který visí nad střechou domu a září daleko vstříc příchozím, protože svatyně stojí na planině a je oklopena horami²⁴ na způsob divadla.

Schol.^V Když nedávno nejkřesťanštější král Anund nechtěl podat bohům stanovené obětiny svého lidu, byl vyhnán ze svého království. Říká se, že odcházel před očima shromáždění s radostí, neboť prý je pro něj ctí strpět urážky pro jmén Kristovo.

21 *Gutasaga* dodává, že se hlavní obětiště na Gotlandu bylo ve Ví (srovnej s vé), dnešním městem Visby.

22 Sága o lidech z Eyru. Přel. Ladislav Heger; in: *Staroislandské ságy*. Praha : SNKLU, 1965, s. 39-40.

23 Vyzývání háje jakožto pohanská tradice může být převzato z bible, nicméně i na Islandu byly háje takto uctívány.

24 Horami jsou zde myšleny mohyly starých králů, které se ve Staré Uppsale nacházejí.

Obětování v Době vikinské

Schol.^W Společná hostina a obětní obřady se slaví po devět dní. Každý den obětují jednoho člověka s dalšími zvířaty, takže během devíti dnů obětují sedmdesát dva živé tvory. Tyto obětní slavnosti se konají kolem jarní rovnodennosti.²⁵

2.3 – Slovníček pojmů souvisejících s obětováním

<i>blótgröf</i> → obětní jáma	<i>blótmaðr</i> → obětník, často obětující člověk
<i>blóthaugr</i> → obětní mohyla	<i>blótmatr</i> → jídlo jezené na <i>blótu</i>
<i>blóthörgr/stalli</i> → pohanský oltář stojící uprostřed chrámu(svatyně)	<i>blótnaut</i> → býk určený k oběti
<i>blóthús</i> → obětní dům	<i>blótspánn</i> → úlomek, pomocí kterého se věštilo ²⁶
<i>blótjarl</i> → jarl obětník	<i>blótstaðr</i> → místo obětování
<i>blótkalfr</i> → tele určené k oběti	<i>blóttöpull</i> → sloup, na něm stojí modla
<i>blótklæðit</i> → oblečení nošené při obětování	<i>blóttre</i> → posvátný strom
<i>blótlundur/blótvíðr</i> → posvátný háj, v němž se obětuje	<i>blótveizla</i> → obětní hostina
<i>blótvilla</i> → pohanské kacířství	<i>blæti</i> – idol, obětina
<i>blótvöllr</i> → obětní pole	

3 – Závěr

Mám-li nějakým způsobem shrnout uvedené informace, musím říct, že se způsob obětí a uctívání bohů lokálně nelišil, ačkoli mohl variovat v detailech. Informace považuji za poměrně pravdivé a nevidím důvod, proč by tomu tak nemělo být, jelikož vypadají velmi věrohodně. Konání obětí nejdéle setrvalo ve Švédsku, kde se obětovalo i po přijetí křesťanství. Zajímavý stav nastal po přijetí křesťanství na Islandu v roce 1000, kde vyznavači staré víry mohli obětovat, nicméně v utajení.

4 - Zdroje

Adam Brémský. *Činy biskupů hamburského kostela*. Přeložila Libuše Hrabová. Praha : Argo, 2009. 281 s.
Dětmar z Merseburku. *Kronika*. Přeložil Bořek Neškudla. Praha : Argo, 2008. 342 s.
SNORRI STURLUSON. *Edda a Sága o Ynglinzích*. Přeložila Helena Kadečková; Argo, Praha, 2003. 222 s.
Sága o Hervaře. Přel. Jan Kozák jr; Herrmann & synové, Praha, 2008. 181 s.
Sága o lidech z Eyru. Přel. Ladislav Heger; in: *Staroislandské ságy*; SNKLU, Praha, 1965.
Sága o lidech z Vainsdalů. Přel. Emil Walter, Müller a spol., Turnov, 1929, 129 s.

25 Adam Brémský. *Činy biskupů hamburského kostela*. Přeložila Libuše Hrabová. Praha : Argo, 2009. Kniha čtvrtá/Kapitola XXVI., Kapitola XXVII, s. 208-210.

26 V ságách se dozvídáme o těchto úlomcích, které prý dokázaly podat odpověď na otázku. Úlomky se pravděpodobně smísily s krví.